

Civilretsdirektoratet
Att.: Lars Thøgersen
Æbeløgade 1
2100 København Ø

HØRING OVER SOCIALFORSKNINGSINSTITUTTETS RAPPORT "SAMVÆR TIL BARNETS BEDSTE"

D. 06. 05. 2004.

Børnerådet fremsender hermed sine forslag til forbedring og styrkelse af statsamternes og direktoratets behandling af især de tunge samværsager – bl.a. med udgangspunkt i Socialforskningsinstituttets rapport "Samvær til barnets bedste" fra marts 2004.

Rationalet om det generaliserede barns behov for samvær
Børnerådet ønsker først og fremmest at slå fast, at Børnekonventionens artikel 3 forpligter de ratificerende stater, hermed også Danmark, til at lade barnets bedste komme i første række i alle foranstaltninger vedrørende børn. Hermed forpligtes Danmark til at tage udgangspunkt i det enkelte barns bedste, hver gang der skal træffes en afgørelse vedrørende et barn.

Ligeledes statueres det i Børnekonventionens artikel 9 stk. 3, at barnet skal have mulighed for at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen når det strider mod barnets bedste. Således er der tale om en ret til samvær for barnet – og altså ikke for forælderen.

Børnerådet er på denne baggrund meget enig i SFI rapportens forslag om, at nedtone rationalet om det generaliserede barns behov for samvær til fordel for et mere helhedsorienteret perspektiv, der vurderer konflikten og prognosen for et fremtidigt samvær med udgangspunkt i det konkrete barns historie - og ikke mindst det konkrete barns oplevelse af og holdning til samværet. Og er konfliktniveauet mellem forældrene meget højt, kan dette være grund nok til at samværet må ophøre.

Barnet som kompetent og magtfuld aktør i sagen
Børnerådet er meget enig med SFI rapporten i, at der er behov for at tydeliggøre børneperspektivet i forvaltningen – og for at også yngre børn får mulighed for at få status som kompetente og magtfulde aktører i sagen. Der er på den ene side behov for at også yngre børn kommer mere direkte til orde i sagen – og på den anden side, er det stadig vigtigt at beskytte barnet mod at blive bragt i en

loyalitetkonflikt mellem forældrene. Børnerådet er enig med SFI rapportens forslag om hurtigere afgørelser, der tager afsæt i det enkelte barns oplevelse af samværet her og nu – uden angst for de langsigtede konsekvenser. Hvis barnet fik mulighed for at komme med sin oplevelse af samværet/det ophørte samvær ved en opfølgende samtale i Statsamtet, ville barnet automatisk have mulighed for at ændre mening senere.

I denne forbindelse vil Børnerådet pege på, at § 29 i Lov om Forældremyndighed og samvær må omformuleres, således at børn uden nedre aldersgrænse altid høres som udgangspunkt i alle sager om forældremyndighed og samvær, kun begrænset af et modenhedskriterium og hensynet til barnets bedste. Således at reglerne for høring af et barn på det familieretlige område og på det sociale område gøres ens.

Når udgangspunktet er, at alle børn skal høres, og at afgørelsen skal tage afsæt i det enkelte barns oplevelse af samværet, vil børneperspektivet i forvaltningen således blive mere tydeligt, og børnene uanset alder få muligheden for at blive magtfulde aktører i sagen.

Regelforenkling på familierettens område

Børnerådet har noteret sig, at Børnerådets indvendinger mod de foreslåede regelforenklinger på det familieretlige område, ikke er taget i betragtning i lovforslaget som fremsat i Folketinget den 10. marts 2004. Børnerådet vil igen understrege at hensynet til barnets bedste, med de foreslåede ændringer, nedprioriteres og underlægges hensynet til en rationalisering af statsamternes opgaver – hvilket er i direkte modstrid med at forbedre og styrke statsamternes og direktoratets behandling af de tunge såvel som af de mindre tunge sager.

Fogedrettens gennemtvungelse af samvær

I denne forbindelse finder Børnerådet det særdeles problematisk at også samværsaftaler mellem forældrene indeholdende en fuldbyrdelsesklausul – og ikke længere kun afgørelser fra Statsamtet – vil kunne gennemtvunges ved fogedens hjælp, hvis de ovenfor nævnte regelforenklinger på familierettens område bliver vedtaget. Børnerådet finder at en sådan udvidelse af området for tvangsfuldbyrdelser er helt uholdbar. Allerede som reglerne ser ud i dag, er de utidssvarende og bør ændres, således, at en gennemtvungelse af samvær kun kan ske efter at barnet har haft en samtale med en sagkyndig, der således skal vurdere barnets opfattelse af samværet – og at gennemførelse af samvær aldrig må kunne ske mod barnets vilje.

Muligheden for konfliktmægling i Statsamtet

Børnerådet finder det overordentligt vigtigt, at Statsamtterne fortsat kan tilbyde konfliktmægling, i forbindelse med uenighed mellem forældrene om forældremyndighed og samvær – også selvom der vil

være forældre, der er uden for terapeutisk rækkevidde, og som ikke har de kommunikative ressourcer, som konfliktmægling bygger på. Nu hvor mæglerne er uddannede og de første erfaringer gjort, vil det være et stort tilbageskridt, om muligheden ophører, når bevillingen ophører i slutningen af 2004. Børnerådet finder tværtimod, at muligheden må udbygges, således at mæglingen også altid inddrager barnets oplevelse af forældremyndigheds og samværsspørgsmålet, når parret har fællesbørn. Børnerådet anbefaler at kigge på erfaringerne fra Norge, hvor der er obligatorisk konfliktmægling i alle skilsmisssager.

Samarbejde mellem Statsamter og kommunalforvaltningen
Børnerådet opfordrer kraftigt til, at der i alle Statsamter sættes konstant fokus på, hvornår og hvordan de sociale myndigheder i kommunerne inddrages i især de tunge samværssager, med baggrund i SFI rapportens konklusion om, at det er lidt tilfældigt om der tages kontakt og af hvem der tages kontakt – de to myndigheder imellem.

Børnerådet står selvfølgelig til rådighed for en fortsat dialog omkring styrkelse af statsamternes og direktoratets behandling af samværssager og de ovenfor skitserede forslag til forbedring heraf.

Med venlig hilsen

Klaus Wilmann, formand for Børnerådet

Bente Ingvarsen, sekretariatschef